

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับสถานีตำรวจภูธร ในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาหาระดับบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม และศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับสถานีตำรวจภูธร ในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น ที่มีลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาเป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับสถานีตำรวจภูธร ในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,414 คน (งานกำลังพลตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น, 2538)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) คำนวณ

หากกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากร โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้ 5 เปอร์เซ็นต์ คำนวณจากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (\text{Yamane, 1970 อ้างถึงใน ลัดดา อะชะวงศ์, 2533})$$

โดย n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้เท่ากับ .05

แทนค่าในสูตรได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 344 คน

3.2.2.2 การกำหนดรูปแบบในการสุ่มตัวอย่าง ข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานตำรวจต่าง ๆ ซึ่งแบ่งสถานีตำรวจเป็น 3 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนในการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างของประชากรกระจายตามสัดส่วนของข้าราชการตำรวจตามลักษณะสายงานที่ปฏิบัติ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ก) สุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

(Stratified Random Sampling)

ข) คำนวณหาสัดส่วน จำนวนข้าราชการตำรวจแต่ละสายงานที่ปฏิบัติ

ค) สุ่มตัวอย่างแต่ละสายงาน เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยการสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling)

ผู้วิจัยจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนข้าราชการตำรวจที่เป็นประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตาม สถานีตำรวจ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อสถานีตำรวจ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สภ.อ. เมืองขอนแก่น	372	53
สภ.อ. ชุมแพ	183	26
สภ.อ. บ้านไผ่	173	25
สภ.อ. พล	171	24
สภ.อ. น้ำพอง	134	19
สภ.อ. หนองเรือ	118	17
สภ.อ. ภูเวียง	115	16
สภ.อ. มัญจาคีรี	107	15
สภ.อ. กระนวน	99	14
สภ.อ. บ้านฝาง	86	12
สภ.อ. ชนบท	80	11
สภ.อ. เขาสวนกวาง	77	11
สภ.อ. หนองสองห้อง	76	11
สภ.อ. สีชมพู	73	10
สภ.อ. อุดรรัตน์	72	10
สภ.อ. พระยืน	62	9
สภ.อ. แวงน้อย	58	8
สภ.อ. ภูผาม่าน	55	8
สภ.อ. แวงใหญ่	54	8
สภ.อ. เปือยน้อย	48	7
สภ.ต. บ้านแฮด	47	7
สภ.ต. ถนนงาม	46	7
สภ. กิ่ง อ. ชำสูง	46	7

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนข้าราชการตำรวจที่เป็นประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตาม สถานีตำรวจ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

รายชื่อสถานีตำรวจ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สภ.อ.โคกโพธิ์ชัย	40	6
สภ.อ.หนองนาคำ	22	3
รวมทั้งสิ้น	2,414	344

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่จะศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของข้าราชการตำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ เมตตา จินดารักษ์ (เมตตา จินดารักษ์, 2525)

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

(1) มากที่สุด หมายถึง กระทำพฤติกรรมนั้นเป็นประจำหรือมากที่สุด
ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

(2) ค่อนข้างมาก หมายถึง กระทำพฤติกรรมนั้นแทบเป็นประจำ หรือ ค่อนข้างมาก ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

(3) ค่อนข้างน้อย หมายถึง กระทำพฤติกรรมนั้นค่อนข้างน้อย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

(4) น้อยที่สุด หมายถึง กระทำพฤติกรรมนั้นน้อยที่สุด ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ลักษณะของข้อความที่เป็นคำถามจะมี 2 ลักษณะ คือ ข้อความที่มีความหมายเชิงบวกและข้อความที่มีความหมายเชิงลบ ซึ่งได้แจกแจงเป็นข้อ ๆ และมีการกำหนดให้คะแนนดังนี้ คือ

ข้อความที่มีความหมายในทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 6, 10, 13, 14, 16, 20, 23, 24, 26, 28, 36, 38, 39, และ 42 ซึ่งมีระดับความถี่ของพฤติกรรมเป็น มากที่สุด ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนเป็น 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ข้อความที่มีความหมายในทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 40, 41, และ 43 ซึ่งมีระดับความถี่ของพฤติกรรมเป็น มากที่สุด ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนเป็น 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

แบบสอบถามการปรับตัวทางสังคม จะยึดลักษณะที่สำคัญที่แสดงถึงความสามารถในการปรับตัวทางสังคมที่ดี 9 ด้าน

(1) การปฏิบัติตัวเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ทุกคน มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 10, 15, 17, 18, 26, 27, 32 และ 33

(2) การแสดงออกที่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 7 และ 16

(3) ความพอใจในการติดต่อกับสังคม และความพอใจกับบทบาทของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือผู้ตาม มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 6 และ 31

(4) การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 11, 35, 39, 40 และ 43

(5) การมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าสังคม ต่อผู้อื่นและบทบาทของตนเอง มีจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 8, 19, 23, 24, 30 และ 34

(6) การมีพฤติกรรมที่กล้าแสดงออก และมีอิสระในการกระทำ โดยปราศจากความกดดันจากหมู่คณะ มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 4, 21, 29 และ 37

(7) การมีความคิดที่จะช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 12, 14, 28 และ 41

(8) การให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ทั้งในการคิดและการกระทำ มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 9, 13, 20, 22, 38 และ 42

(9) ความรับผิดชอบต่อการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในทุกโอกาส มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 25 และ 36

เกณฑ์ในการพิจารณาว่า ข้าราชการตำรวจมีการปรับตัวทางสังคม

(1) ข้าราชการตำรวจที่มีบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมสูง ได้แก่ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป (ในที่นี้ตรงกับคะแนนเฉลี่ย 3.44 คะแนน ขึ้นไป)

(2) ข้าราชการตำรวจที่มีบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมปานกลาง ได้แก่ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ลงมา ถึงตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 (ในที่นี้ตรงกับค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.44-2.89 คะแนน)

(3) ข้าราชการตำรวจที่มีบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคมต่ำ ได้แก่ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา (ในที่นี้ตรงกับคะแนนเฉลี่ย 2.89 ลงมา)

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ

เนื่องจากแบบสอบถามการปรับตัวทางสังคม ในสภาพแวดล้อมการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงและปรับปรุงโครงสร้างมาจาก เมตตา จินดารักษ์ (เมตตา จินดารักษ์, 2525) ซึ่งหาค่าความเที่ยง (Reliability) ได้ 0.8330 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ขั้นตอนเตรียมเครื่องมือ

3.4.1.1 ศึกษาลักษณะงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของ ข้าราชการตำรวจ

3.4.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.1.3 สร้างแบบสอบถาม โดยการปรับปรุงดัดแปลง
แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของ เมตตา จินดารักษ์

3.4.1.4 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยง (Reliability)
และความตรง (Validity)

3.4.2 การหาความเที่ยง(Reliability)และความตรง(Validity)

3.4.2.1 การหาความตรงตามเนื้อหา(Content Validity)
ผู้วิจัย ได้ปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี
ประสบการณ์เกี่ยวกับจิตวิทยา และข้าราชการตำรวจ รวม 3 ท่าน (รายนาม
ผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบ ความเป็นปรนัยของคำถาม
การแก้ไขคำถาม ถ้อยคำที่ใช้ในแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4.2.2 การหาความเที่ยง (Reliability) ของ
แบบสอบถาม นำแบบสอบถามการปรับตัวทางสังคม ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไป
ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่ใช้
ประชากรของ สภ.อ.เมืองอุดรธานี จำนวน 60 คน แล้วนำแบบสอบถาม
มาวิเคราะห์หาความเที่ยง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคซึ่งได้ค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .9296

3.4.3 ขึ้นนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าพบผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด
ขอนแก่น ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในระดับจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์
ในการเก็บข้อมูลกับหัวหน้าสถานีตำรวจทั้ง 25 สถานี พร้อมกับกำหนดวันเวลาที่
จะนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามไปเก็บ
ข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ตรวจสอบความสมบูรณ์ และ

คัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือที่จะนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ จำนวน 344 ชุด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรม วิเคราะห์สำเร็จรูป มาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ และอภิปรายผลเป็นรายด้าน
3. รวมคะแนนทุกข้อเข้าด้วยกัน แล้วแปลงคะแนนของทุกคนเป็น เปอร์เซนต์ไทล์
4. จัดกลุ่มตัวรวม โดยแบ่งตามระดับการปรับตัวทางสังคม สูง กลาง ต่ำ จำแนกตาม สถานที่ทำงาน ชัยยศ สายงานที่ปฏิบัติ ระดับการศึกษา สถานภาพทาง การสมรส โดยใช้ความถี่ และร้อยละ
5. เปรียบเทียบคะแนนเปอร์เซนต์ไทล์ ของบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทาง สังคม จำแนกตาม สถานที่ทำงาน ชัยยศ สายงานที่ปฏิบัติ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากพบว่า มีความแตกต่างกัน ก็จะทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Sheffe Method)